

Számfejtés Mórahalmon

Egy település költségvetését meghatározni manapság felér egy néhez szüléssel. Mórahalom képviselőtestülete is megszenvedett tegnap, mire az ellentmondásos állami normatívák, csökkenő központi támogatás mellett, vállalta intézményei tisztességes működtetését, nyakába vette a kötelező köztisztviselői béremelést, az energiaáremelés terheit stb. Komolyabb fejlesztésre, beruházásra azonban már nem futja... Marad hát '97-ben is a mórakalmiak „csakazértis” civil kurázsija, s a kifinomult technikát igénylő „alternatív” forrásteremtés, a pályázati offenzíva. Ami tavaly 60 milliót hozott Mórahalom konyhájára...

Mórahalom képviselő-testülete tegnap ülésén meghatározta a város ez évi költségvetését, melynek akár a „Hogyan lehet gúzsba kötve táncolni?” címet is adhatták volna. Amihez a kormányzat biztostítja a gúzsot és húzza a nótát. Mórahalom esetében most különösen is: nem elég, hogy az amúgy is ellentmondásosan megfogalmazott, összességében csökkenő állami normatívák mellett a kötelezően előírt 17 százalékos köztisztviselői bérfelállítás közel felét az önkormányzatnak kell finanszíroznia, egy „kedves” kormányrendelet kipendertette a várost a hátrányos helyzetű települések listájáról. Megvonva tőle a több mint 9 milliós támogatást – ezáltal minden mórakalmi lakost 1600 forinttal rövidített meg a kormányzat... További teher az ideai költségvetésen az energiaáremelkezés ellentételezése az önkormányzati intézményeknél.

Mórahalmon az elmúlt években a legszigorúbb restrikción mentek végig az önkormányzati intézmények, nincs tovább mit racionalizálni, a képviselők azt mondták: most már hagyjuk őket dolgozni, a lehető legbiztosítva munkájukhoz. Egyébként évek óta nem számít hírnek, hogy a települési költségvetések túlnyomó hányadát a működési költségek viszik el. No, de most már túl vagyunk a 95 százalékon is! Mórahalom az évi 289 milliós büdzséjéből mindössze 15 millió forint marad a legszükségesebb fejlesztés jellegű kiadásokra, melyek jórésze ráadások áthúzódnak, lekötött munka. Szabad pénzeszköz pedig: nulla.

A még meglévő esetleges forintokat persze igyekeznek még megfogni: a megyében az elsők között vezetik be például a kiskincstári finanszírozást, amikor is az intézmények a nekik járó támogatást mindig csak kiadásuk szerint vennék igénybe. E nagytételes pénzforgalmi húzástól kamatmegtakarítást vár az önkormányzat. Végül a képviselők azzal bízták meg Nográdi Zoltán polgármestert, hogy: Mórahalom az idén is nyerjen 60 milliót a különféle pályázatokon...

A költségvetés nehéz szelése mellett azért sikerélmény is érte tegnap a mórakalmiakat: birtokba vehették a város új, kétszemes fogorvosi rendelőjét.

Ö. F.

Közoktatásunk igazgyöngyei Integrált képzés a Krúdyban

Az iskola mindegyik szakmában biztosít gyakorlati oktatási helyet. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A József Attila sugárúton, közvetlenül a Deák Ferenc Gimnázium mellett található a Krúdy Gyula Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Iskola. Az intézmény nappali tagozatán jelenleg kilencszázötven diák tanul. Fekete Zoltán igazgatóval az iskola képzési rendszeréről beszélgettünk.

Hogyan épül fel az iskola képzési rendszere?

– Az általános iskolát végzettek kereskedő-vállalkozói, kereskedelmi technikus, vendéglátó, illetve idegenforgalmi technikus szakmunkásképzésben vehetnek részt. A kereskedelmi technikus, valamint a vendéglátó és idegenforgalmi technikus képzés ideje öt év. Az itt tanulók négy év után a közismereti és szakmai elméleti tantárgyakból érettségi vizsgát tesznek, az ötödik év végén pedig technikus oklevelet kapnak. A kereskedelmi technikus végzettséget adó képzést tavaly indítottuk el. Hozzá kell tenni: ahhoz, hogy valaki a felsőfokú szaképitésnek megfelelő kereskedelmi technikus oklevelet kapjon, szakmai nyelvvizsgát kell tennie valamilyen idegen nyelvből, angolból, németből vagy franciából.

Hol helyezkedhetnek el a kereskedelmi technikus végzettséggel rendelkezők?

– Nagyon sok helyen, hiszen oklevelük egyenértékű

a felsőfokú szakképesítéssel. Lehetnek például a magán-szektorban üzletvezetők vagy a nagyobb áruházakban osztályvezetők.

A kereskedelmi szakon tehát 4+1 éves a szakközépiskolai képzés. Hány osztályt indítanak szeptembertől ezen a szakon, s hány embert vesznek fel?

– Az 1997/98-as tanévben egy osztályt indítunk, s harminc diákot veszünk fel.

Kik azok, akik reménykedhetnek a felvételizők közül?

– A kereskedelmi szakközépiskolába már évek óta 2,5-3-szoros a túljelentkezés, éppen ezért ide csak a legjobb képességű, 4,2-4,5-es tanulmányi eredményt felmutató tanulók kerülnek be.

Az iskola vendéglátóipari szakán integrált képzés folyik. Elmondaná, hogy ez konkrétan mit jelent?

– Az intézményben 1991-ben indítottuk be a vendéglátóipari szakon a világbanki metodusú integrált képzést. Bár mi nem kapunk támogatást a Világbanktól, ettől függetlenül a forma hasonló ahhoz, amit néhány szegedi középiskolában már bevezettek. Ezen a szakon két esztendeig általános alapképzés folyik, kevés szakmai órasszámmal, orientációs jelleggel. Két év után a képzés szétválik szakmákra és szakközépiskolai ágra. A szakmunkás szakmákban további két éves iskolai szakelméleti és gyakorlati oktatás után szakmunkásvizsgát tesznek a tanulók. A szakmunkás szak-

mákban tehát négy esztendő a képzési idő. A diákok a második év után olyan vendéglátós szakmák közül választhatnak, mint a cukrász, a szakács vagy a pincér. Amióta egyébként ezt a képzési rendszert bevezettük, úgy tapasztaljuk, hogy emelkedett a vizsgák szakmai színvonala.

A szakközépiskolai vonalon hogyan fut tovább a képzés?

– A szakközépiskolai ágon további két éves képzés után, a negyedik esztendő végén érettségi vizsgát tesznek a tanulók a közismereti és a szakmai elméleti tantárgyakból. Az ötödik évben, érdeklődésüktől és eredményeiktől függően, vendéglátó vagy idegenforgalmi szakon vesznek részt a szakmai képzésben, amelynek végén szakmai képesítő vizsgát tesznek. Hozzáteszem: az idegenforgalmi szakképzésben csak azok vehetnek részt, akik a negyedik év végéig C típusú középfokú nyelvvizsgát tesznek valamilyen idegennyelvből, angolból, németből vagy franciából.

Ön miért tartja jónak az integrált képzési rendszert?

– Véleményem szerint azért jó ez a rendszer, mert időt ad a gyermeknek. Magyarán, nem tizenéves éves korában kell eldöntenie, hogy mi szeretne lenni, hanem tizenhat esztendősen. A két év alatt különböző hatások érik, felméri az erejét, s talán felelősségteljesebben tud arról dönteni, hogy merre induljon tovább.

A Krúdyban három-

esztendőszakmunkásképzés is folyik. Melyek a keresett szakmák?

– Előjáróban szeretném elmondani, hogy mi már az új szakmarendszerrel dolgozunk, amelynek az a lényege, hogy tanulóinknak a harmadik év végén egyebek mellett vizsgáznuk kell valamely nyelvből (angol, francia, német, orosz vagy spanyol) és vállalkozásismeretből. Utóbbit azért tartjuk nagyon fontosnak, mert magánvállalkozóként nagy hasznát veszik az itt tanultaknak. A kereskedő szakmák közül a ruházati, valamint az élelmiszer- és vegyi-kereskedő a legkeresettebb. Ezekre már évek óta 2-3-szoros a túljelentkezés. A vendéglátóiparban továbbra is hiányszakma a szakács, a cukrász és a pincér. Gyakorlati oktatási helyet mind egyik szakmában biztosít az iskola.

Milyen specialitásai vannak még az intézménynek?

– Természetesen mi is szeretnénk megfelelni a kor követelményeinek, éppen ezért jól felszerelt számítógépes kabinet is a tanulóink rendelkezésére áll. Tavaly például néhány diákunk már alapfokú számítógépezői vizsgát is tett az intézményünkben.

(A város középiskoláit bemutató sorozatunk a Soros Alapítvány támogatásával készült. Közös célunk, hogy segítsük a szülőket és a nyolcadikos diákokat az iskolaválasztásban, a középiskolákat pedig a bemutatkozásban.)

Szabó C. Szilárd

Útlevel-hamisítás – barátságából

tudni, ez a dal adta-e az ötletet N. Józsefnek, hogy R. Attilát megkerje, segítsen neki egy hamis útlevel beszerzésében. N. Ausztriában töltötte börtönbüntetését, ő vélhetően nem kapott volna, hiába is nyújt be kérelmet.

A két fiatalember nagyon hasonlított egymásra, az ötlet erre a szerencsés véletlenre

alapult. R. Attila beballagott a polgármesteri hivatal illetékes irodájába. Az adatlapon N. József adatai szerepeltek, ám a mellékelt fényképen Attila volt látható. Az ügyintézőt sikerült meggyőznie, az útlevel hamarosan elkészült.

N. József többször utazott Jugoszláviába a nevére szóló, a barátja fényképével ékesít-

tett dokumentummal. Egészen addig tartott a „játék”, amíg az egyik éles szemű határőr ki nem szúrta a dolgot: valami nem stimmel az útlevelel.

A szegedi bíróság ítéletét – N. József időközben elhunyt – R. Attila megfellebbezte. A másodfokú, megyei bíróság közokirat-hamisítás miatt a fiatalembert a korábbi 10 ezer 800 forint helyett 20 ezer forintra büntette, ezt 100 nap „leülésével” válthatja ki.

P. P.

Román konzulátus Szegeden

Magyar külügyi delegáció járt a napokban Bukarestben. A küldöttséget fogadta Adrian Severin román külügyminiszter is, s azt követően jelentette ki, hogy Románia számára előnyösebb lenne a szegedi székhelyű főkonzulátus, mint a debreceni. Tekintettel arra, hogy korábban ez utóbbi városban működött – 1988-ig – a konzulátus, szinte mindenki biztosra vette, hogy a román fél továbbra is ehhez a tiszántúli városhoz ragaszkodik.

Az új felvetéssel kapcsolatban kértünk véleményt a külügyminisztérium illetékeitől, valamint a szegedi politikai és gazdasági képviselőktől.

Bagi Gábor helyettes államtitkár, Külügyminisztérium:

– A román fél valószínűleg geopolitikai megfontolásból tette le a voksát Szeged mellett. Számít arra, hogy a Tisza-parti város könnyebben megközelíthető mind Romániából, mind a Nyugat-Európából, s déli irányban is könnyebb a „kiszakadás”. A tárgyalások egyébként a befejező szakaszba érkeztek; várhatólag tíz napon belül Magyarország és Románia jegyzékváltás útján meg fogja jelölni a román és a magyar konzulátusok helyét. Hazánk egyébként a magyar konzulátus helyéül újfent Kolozsvárt nevezte meg.

Dr. Szalay István, Szeged város polgármestere:

– Szegedet hivatalosan még nem értesítették arról, hogy itt kívánják megnyitni a román főkonzulátust. Erről egyelőre mi is csak a híradásokból értesültünk, ám, ha ilyen lehetőség a valóságban is felmerül, akkor azt teljes szíjjal támogatjuk. Sőt, már arról is gondolkodtunk, hogy hol lenne a legmegfelelőbb helye ennek a külképviseleti intézménynek. Elgondolásként szívesen Újszegeden a Szent-Györgyi Albert utcában van erre alkalmas épületgyűjtés. Egyébként, ha a dolog teljesen hivatalossá válik, akkor felmérjük az épületek paramétereit, majd Budapestten megbeszélést folytatunk a Magyar Külügyminisztériummal és a Román Nagykövetség illetékeivel. Hogy a város és a régió szempontjából mit jelentene a konzulátus? A kapcsolatok szorosabbá fűzését, s egyben a tervezett euróregió létrejöttének meggyorsítását is.

Horváth Lajos, a Csongrád megyei Kereskedelmi és Iparkamara titkára:

– A debreceni konzulátus korábbi gyakorlatának ismeretében azt mondhatom, hogy a

szegedi román konzulátus megnyitása mindenképpen hasznos lenne, elsősorban azért, mert a gazdaság és a kereskedelem képviselői így egyenes és hiteles forrásból tudnának információhoz jutni. Pontosan tájékozódhatnának a szomszédos ország vállalatának szándékáról, a romániai törvényekről és nagyobb lehetőség nyílna a szegedi és környékbeli cégek számára, hogy konzultációkat folytassanak arról, milyen termékek iránt érdeklődnek a románok. Hasznos volna azért is, mert könnyebben el lehetne oszlatni a tévhiteteket, amelyek egy-egy vállalkozással kapcsolatban felmerülnek. Jómagam egyébként támogatom az ilyen képviselők megnyitását, s meggyőződésem, hogy az említett kivül francia konzulátusra is szükség lenne ebben a városban, nemkülönben osztrák képviselőre is, amelyről már több fórumon is szó esett. Ezzel kapcsolatban korábban egy tiszteltbeli konzul szegedi működését is jelezték már, mindaddig azonban ez nem valósult meg.

Schiller László, a Masped Első Magyar Általános Szállítmányozási Rt. szegedi kirendeltségének igazgatója:

– Gazdasági kapcsolataink kimondottan jók, úgy is fogalmazhatnánk, hogy ezek jóval megelőzték a politikai kapcsolatok fejlődését. Szállítmányozási cégeként eddig is zavartalanul bonyolítottuk le az áruszállítást a lökösházi vasúti, valamint a nagylaki és battonyai közötti határátkelőhelyen. A Duna-Tisza-Maros együttműködés eddig csak elméleti szinten valósult meg, de ha ez a konzulátus megnyílna Szegeden, akkor minden bizonnyal a gyakorlatban is szemmel látható felélénkülést tapasztalhatnánk. Sommalyva: mi örülnénk egy ilyen külképviselet megnyitásának.

Kimpián Péter, a szegedi román kisebbségi önkormányzat elnöke:

– Üdvözöljük a két ország megállapodását. Ma tettem látogatást a román nagykövetségen, a nagykövet úr is hasonló véleménynek adott hangot. Mint mondta, néhány napon belül Szegedre látogatnak és megkezdik a hivatalos tárgyalásokat a konzulátus helyéről. Hogy mit jelentene számunkra ez a külképviselet? A kapcsolatok „generátora”, olyan hajtóműve lenne, amely elősegítené a gazdasági, kulturális és más területek együttműködésének fellendülését. Egyébiránt az euróregió elképzelések megvalósulását is meggyorsítaná az új konzulátus, ami nemcsak a két ország, hanem egy szélesebb régió és egész Európa érdeke is.

Kisimre Ferenc

A közbiztonságról

Budapest (MTI)

Az előző, 1995-ös esztendőhöz hasonlítva kevesebb büncselekmény történt tavaly, de ez nem azt jelenti, hogy javult volna az ország közbiztonsága – jelentette ki Forgács László országos rendőr-főkapitány egy sajtótájékoztatóján. Hozzátette: ebben az esztendőben a korábbinál jobban szervezett rend-

őrség szállhat harcba a bűnözőkkel. A belső átalakítás nem érinti a Központi Büncselekmény Igazgatóságot. Kuncze Gábor belügyminiszter elmondta, hogy a kormány rövid időn belül 5 milliárd forintot fordít a rendőrség technikai fejlesztésére, emellett az év közepétől létszámemelésre is lehetőség van.